

ГЛОБАЛЬНІ МІСТА В МІЖНАРОДНОМУ ТУРИЗМІ

П. О. Подлепіна,

доцент

Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна
podlepina@karazina.ua

В. М. Сабадир,

магістрант

Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна
vikasabadyr22@gmail.com

У статті проаналізовано роль і функції глобальних міст як центрів міжнародного туризму. На сучасному етапі функціонування світового господарства глобальні міста представляють собою високоефективні центри формування регіональної економіки. Вони акумулюють в собі всі економічні та соціокультурні процеси і визначають динаміку розвитку регіональної економіки. Глобальні міста також є ключовими елементами в просторовій організації світової туристської індустрії. Для них характерні високі абсолютні значення туристичних прибуттів. Саме глобальні міста формують вузли туристичної активності та відповідають за стратегічний розвиток світового туристичного ринку.

Ключові слова: глобальні міста, урбанізація, міжнародний туризм, динаміка потоків і доходів, індекс глобальних міст, привабливість мегаполісів.

ГЛОБАЛЬНЫЕ ГОРОДА КАК ЦЕНТРЫ МЕЖДУНАРОДНОГО ТУРИЗМА

В статье проанализированы роль и функции глобальных городов как центров международного туризма. На современном этапе функционирования мирового хозяйства глобальные города представляют собой высокоэффективные центры формирования региональной экономики. Они аккумулируют в себе все экономические и социокультурные процессы и определяют динамику развития экономики региона. Глобальные города также являются ключевыми элементами в пространственной организации мировой туристической индустрии. Для них характерны высокие абсолютные значения туристических прибытий. Именно глобальные города формируют узлы туристической активности и отвечают за стратегическое развитие мирового туристического рынка.

Ключевые слова: глобальные города, урбанизация, международный туризм, динамика потоков и доходов, индекс глобальных городов, привлекательность городов.

GLOBAL CITIES AS CENTERS OF INTERNATIONAL TOURISM

The author analyses the role and functions of the global cities as centers of the international tourism. At the current stage of the world economy functioning global cities are the high-performance centers of the regional economy formation. They accumulate in itself all the economic and socio-cultural processes and determine the dynamics of the regional economy. Global cities are also key elements in the spatial organization of the world tourism industry. They are characterized by high absolute value of tourist arrivals. That global cities form the sites of the tourist activity and is responsible for the strategic development of the world tourism market.

Keywords: global cities, urbanization, international tourism, the dynamics of flows and earnings, the index of global cities, the attractiveness of cities.

Постановка проблеми. Кожен етап розвитку світової економіки має свої специфічні риси. Особливість сучасного етапу — глобалізація та інформатизація, зростання мобільності окремих факторів виробництва, зміна ролі окремих регіонів та територій у формуванні світової господарської системи. Під дією таких змін відбувається часткове ослаблення національних територіальних одиниць, і виникають умови для зростання значення просторових одиниць інших масштабів. Одними з найважливіших елементів нової архітектури міжнародних економічних відносин, субнаціональними одиницями є глобальні міста.

На сучасному етапі більше половини населення світу живе в містах, і світ продовжує швидко урбанізуватися. За даними Організації Об'єднаних Націй до 2050 року дві третини населення світу будуть

жити в урбанізованих регіонах. Оскільки ці міські центри внаслідок процесів концентрації збільшуються в розмірах, їх вплив буде тільки зростати.

Глобальні міста сьогодні займають провідне політичне, культурне та економічне становище. Світове місто стає важливим інформаційним центром. Володіючи розвиненою сервісною інфраструктурою, глобальне місто надає загальнопланетарний доступ до сфери послуг, а також до політичних інститутів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Теоретичною та методологічною основою для дослідження в області глобальних міст та міжнародного туризму стали концептуальні ідеї науковців, таких як: Саксія Сассен, Мануель Кастелс, Пітер Тейлор, Джон Фрідман, Р. ван Кемпен, Г. Рід, Пітер Холл, Патрік Геддес, Фернан Бродель, А. Александрова, С. Юрченко, Т. Данько та ін. Статистичною базою

дослідження виступили звіти: Світової туристичної організації UNWTO, The Global City Report 2016, Global Power City Index 2015, The A. T. Kearney Global Cities Index and Global Cities Outlook тощо.

Мета статті. Виявлення особливостей розвитку глобальних міст як центрів міжнародного туризму, їх функціонування, критерії та характеристики класифікації таких міст, аналіз динаміки розвитку мегаполісів у туристичних макрорегіонах світу.

Виклад основного матеріалу. Феномен великих міст, які мають глобальне значення і явно виділяються за своїм світополітичним потенціалом, роллю, функціями на тлі інших міст, викликає значну зацікавленість. У науковому середовищі поки не склалося єдиної дефініції для таких міст, найбільш часто вживають поняття «мегаполіси», «світові міста» або «глобальні міста».

Про глобальні міста науковці дискутували ще з початку XX століття, проте не використовували сам термін «глобальне місто». Вони досліджували торговельні зв'язки та ринкові відносини міст, які мали міжнародне значення та значний політичний вплив. Такими дослідниками були: шотландський урбаніст Патрік Геддес, який в своїй книзі «Міста в розвитку» (1915 р.) вже відмічає міста, які мають певний вплив на міжнародні відносини; європейський історик — Фернан Бродель також описував процес тяжіння світової економіки до міст та шукав зв'язок між інтегруванням міст до національних економічних систем та їх підпорядкування політичній владі відповідних держав [7, с. 89]. Ще один урбаніст, проте британський, Пітер Холл в своїй книзі «Світові міста» виділяє більш масштабні та розвинені міста з-поміж інших та наділяє їх окремими ролями. Слід відмітити, що вклад у вивчення глобальних міст також зробив економіст Джон Фрідман, який зі своїми колегами сформував теоретичну платформу для вивчення глобальних міст. Також вони характеризують світові міста та вказують на рушійні сили їхнього розвитку [8].

Концепція глобального міста була розроблена на початку 1990-х років. Цим терміном професор соціології Чиказького університету Саксія Сассен у своїй роботі «The global city» (1991) визначила міста, які представляють собою елементи економічної системи та мають ключовий вплив (політичний, економічний, культурний) на великі регіони, а в деякій мірі — на весь світ [13, с. 76]. Дослідниця вважає, що вказані міста є важливими стратегічними центрами, які концентрують на своїй території господарську діяльність, управління трансграничними потоками фінансів та надання високотехнологічних послуг.

Глобальні міста, на думку С. Сассен, це центри:

- концентрації зусиль щодо управління організацією світової економіки;
- концентрації фінансів і спеціалізованих компаній, які актуалізували розвиток обробної промисловості та трансформували її в одну з провідних секторів економіки;

— виробництва, включаючи створення інновацій у провідних галузях економіки;

— ринкової торгівлі товарами, послугами та інноваціями [13].

У свою чергу, іспанський соціолог Мануель Кастелс дає визначення глобальному місту як центральному вузлу виробництва інформації та управління інформаційними потоками. Отже, завдяки таким можливостям воно стає лідером і може стати більш значущим у світі в порівнянні з державою.

Глобальні міста зосереджують на своїй території штаб-квартири ТНК, міжнародних організацій, офіси крупних компаній, цілі фірми та їх філії.

Слід зазначити, що існує значна кількість критеріїв, характеристик та індексів для визначення рівня розвитку глобальних міст.

Так, консалтингова компанія А. Т. Kearney публікує щорічний рейтинг глобальних міст. Такий рейтинг охоплює 125 міст, які представляють всі континенти, і складається він з двох частин. Перша — Індекс глобальних міст (The Global Cities Index — GCI) — показує стан міст на сучасному етапі. Індекс публікується з 2008 року. Рейтинг формується на основі оцінки 27 індикаторів, які об'єднані в п'ять груп: господарська діяльність; людський капітал; інформаційний обмін; культурний досвід; політична взаємодія.

Друга — Перспективи глобальних міст (Рейтинг перспективних глобальних міст) (Global Cities Outlook — GCO) — визначається з 2015 року. Показує потенціал міст, який можна розвивати у майбутньому. Критеріями для оцінки є: особисте благополуччя; економіка; інновації; управління [15].

Опублікований у 2016 році рейтинг показує, що в першу п'ятірку за Індексом глобальних міст ввійшли Лондон, Нью-Йорк, Париж, Токіо та Гонконг. До п'ятірки за Рейтингом перспективних глобальних міст увійшли Сан-Франциско, Нью-Йорк, Бостон, Лондон та Х'юстон.

За оцінкою А. Т. Kearney, топовий рейтинг включає 25 країн у кожному індексу, серед них обираються країни, які мають однаково високі показники з обох індексів і дослідники їх називають «Глобальною елітою». До них відносять: Нью-Йорк, Лос-Анджелес, Чикаго, Торонто, Сан-Франциско, Бостон, Лондон, Париж, Брюссель, Берлін, Амстердам, Токіо, Сінгапур, Сідней та Мельбурн.

Тенденції рейтингу «Глобальні міста» показують, що середні показники GCI за останні п'ять років зросли на 10 %. На сьогоднішній день європейські міста краще функціонують, проте більше потенціалу на майбутнє все ж залишається у північноамериканських, особливо в галузі інновацій.

Наступним індексом, запропонованим дослідниками, є Індекс потужності глобальних міст. Інститут стратегії розвитку міст Меморіального Фонду Морі в Токіо провів комплексне дослідження глобальних міст. Індекс базується на шести загальних категоріях: економіка; дослідження та розробки; культурна

взаємодія; навколишнє середовище; доступність; благоустрій [11].

У 2010 році лондонський агент з нерухомості Knight Frank LLP спільно з Citibank вперше опублікував огляд міст світу. The Wealth Report 2010, який включає в себе World City Survey, оцінює чотири параметри – економічну активність, політичну владу, знання і вплив, якість життя. До огляду увійшли 40 найвпливовіших міст світу. Нью-Йорк очолював список за критеріями: економічна діяльність, політична влада і знання, Париж був першим за критерієм якість життя. У 2015 році список був оновлений, огляд уже складався з 20 міст. Нью-Йорк зберіг лідерські позиції, за ним – Лондон, Париж, Токіо. На останньому 20-му місці розміщується Бангкок [14].

Також у 2014 році командою дослідників глобальних міст на чолі з Ліамом Бейлі, провідним спеціалістом компанії Knight Frank, в рамках аналізу глобальних міст «World City Survey» було досліджено великі міста шляхом вимірювання двох основних параметрів – якості життя та концентрації жителів UHNWI (Ultra High Net Worth Individuals). Мета цього дослідження – визначити, чому ці міста є такими привабливими для подорожі та життя. В такий рейтинг було включено 40 міст з усього світу. У 2015 році лідером рейтингу був Лондон, проте за прогнозами у 2025 році лідером стане Нью-Йорк.

Професор Пітер Дж. Тейлор розробив класифікацію з урахуванням ролі глобальних міст, їхньої взаємодії в рамках великого сегменту глобального ринку високопрофесійних послуг. В основу класифікації покладена звичайна оцінка функцій глобальних міст в галузі чотирьох типів вищих послуг – бухгалтерський облік та аудит, реклама, фінанси та банки, страхування. В залежності від суми набраних балів всі міста розділені на 12 категорій (12 – найвища, 1 – найнижча). Для класифікації було обрано 55 глобальних міст та 67 міст, що мають потенціал для отримання статусу глобального (табл. 1) [13].

Зазначимо, що розвиток глобальних міст має постіндустріальний характер. Саме сфера послуг в міській економіці відіграє одне з головних значень. Тому не дивно, що глобальні міста виступають провідними туристичними дестинаціями, тобто виступають ключовими елементами в просторовій організації світової туристичної індустрії.

Вони традиційно акумулюють значну частину культурно-історичної спадщини, часто генерують нові види туризму і мають найбільш налагоджену інфраструктуру для комфортного відпочинку. Глобальні міста, як правило, знаходяться в межах давньо освоєних і економічно високорозвинених територій, займають центральні положення в голов-

Таблиця 1

Рейтинг світових міст (за П. Тейлором)

Категорії світових міст	Ранг	Міста
Провідні	12	Лондон, Нью-Йорк, Париж, Токіо
	10	Лос-Анджелес, Мілан, Сінгапур, Сянган, Чикаго, Франкфурт-на-Майні
Головні	9	Сан-Франциско, Сідней, Торонто, Цюрих
	8	Брюссель, Мадрид, Мехіко, Сан-Паулу
	7	Москва, Сеул
Другорядні	6	Амстердам, Бостон, Вашингтон, Даллас, Джакарта, Дюссельдорф, Женева, Йоганнесбург, Каракас, Мельбурн, Осака, Прага, Сантьяго, Тайбей, Х'юстон
	5	Бангкок, Варшава, Монреаль, Пекін, Рим, Стокгольм
	4	Атланта, Барселона, Берлін, Будапешт, Буенос-Айрес, Гамбург, Копенгаген, Куала-Лумпур, Маніла, Майамі, Міннеаполіс, Мюнхен, Стамбул, Шанхай
Потенціальні	3	Афіни, Вена, Дублін, Люксембург, Ліон, Мумбаї (Бомбей), Нью-Делі, Ріо-де-Жанейро, Тель-Авів, Філадельфія, Хельсінкі
	2	Абу-Дабі, Алма-Ата, Бірмінгем, Санта-Фе-де-Богота, Братислава, Брісбен, Бухарест, Ванкувер, Гаага, Детройт, Дубай, Каїр, Кельн, Київ, Клівленд, Ліма, Лісабон, Манчестер, Монтевідео, Осло, Роттердам, Сіетл, Хошимін, Штутгарт
	1	Аделаїда, Антверпен, Балтимор, Бангалор, Бразилія, Генуя, Глазго, Гуанчжоу, Дрезден, Калгарі, Канзас-Сіті, Кейптаун, Колумбус, Лідс, Лілль, Марсель, Річмонд, Санкт-Петербург, Ташкент, Тегеран, Турін, Утрехт, Ханой, Единбург

Джерело: [7]

них туристичних регіонах світу. Не випадково 13 з 20 найбільш популярних напрямків міжнародного туризму припадають на глобальні міста, включаючи Париж, Амстердам, Брюссель, Рим тощо.

Для глобальних міст як центрів туризму характерні наступні риси та тенденції:

- 1) значна концентрація туристичних потоків;
- 2) виступають як генераторами, так і реципієнтами туристичних потоків;
- 3) значна диверсифікація в'їзного туризму;
- 4) велике економічне значення туризму в міській економіці;
- 5) виступають поліфункціональними туристичними центрами;
- 6) виступають головними епіцентрами локалізації і генераторами зростання ділового туризму;
- 7) підвищення доступності міських агломерацій завдяки модернізації транспортної інфраструктури;
- 8) популяризація концепції екологізації внутрішньоміських перевезень та ін.

Геопросторова організація глобальних міст характеризується нерівномірністю та відповідає географії економічно найбільш розвинених країн світу. Вони утворюють три основні зони концентрації: Західноєвропейську, Північноамериканську та Азіатсько-Тихоокеанську. Для інших регіонів світу глобальні міста представлені одиничними центрами, наприклад Ріо-де-Жанейро, Буенос-Айрес.

Американський регіон є третім регіоном світу за показником прибуттів іноземних туристів та доходами після Європейського та Азіатсько-Тихоокеанського регіонів. До складу макрорегіону входять: Північна Америка, Центральна, Південна Америка та території Карибського басейну. У макрорегіоні лідерами є Канада, Сполучені Штати Америки та Мексика. Ці країни мають вищі за інші країни регіону показники міжнародного туризму.

В Американському макрорегіоні розташовується світове місто Нью-Йорк. Нью-Йорк — це найбільше місто в Сполучених Штатах Америки, засноване в 1624 році голландцями. До 1664 року Нью-Йорк іменувався Новий Амстердам, проте в кінці XVII століття англійці захопили місто, не отримавши супротиву, і назвали місто Нью-Йорком (дослівно «Новий Йорк») на честь герцога Йоркського, який організував цей похід [17].

Нью-Йорк — місто, яке має суттєвий вплив на розвиток не тільки свого штату, але й країни в цілому. Показники розвитку глобального міста зростають з кожним роком. Його доходи вимірюються мільярдами доларів, а кількість відвідувачів нещодавно збільшується.

На основі офіційних даних статистики туристично-маркетингової організації Нью-Йорка (NYC & Company) можна відстежити динаміку прибуттів іноземних туристів (рис. 1).

Так, у 2015 році Нью-Йорк побив свій власний рекорд. Він прийняв на своїй території приблизно 60 мільйонів відвідувачів, 12,27 млн з яких були

іноземними туристами [15]. Такі показники вказують на активізацію розвитку туристичної сфери. Динаміка туристичних потоків Нью-Йорка показує, що з 2010 року динаміка росту кількості туристів стабільно висока. Це є наслідком активної рекламної діяльності влади міста щодо просування свого туристичного продукту, а також введення інноваційних стратегічних інструментів заохочення туристів. Так, у Нью-Йорку існує офіційна організація в області маркетингу міста — компанія «NYC & Company», основні завдання якої в сфері маркетингу полягають у сприянні створенню та просуванню динамічного іміджу Нью-Йорка, використанню інтегрованих та інноваційних маркетингових рішень, традиційних і нетрадиційних видів реклами. У політиці просування міського туристичного продукту Нью-Йорку велике значення надають подієвому туризму [9].

Позитивним є також фінансово-економічні результати активізації туризму. Зазначимо, що Нью-Йорк завжди мав високі доходи від туризму, сформовані не в останню чергу за рахунок стимулювання витрат на території міста (рис. 2).

Це глобальне місто є лідером у США за показником заповнюваності готелів. Так, у 2013 році у 860 готелях, що функціонували на той час у Нью-Йорку, було заброньовано 32 945 тис. готельних номерів, за які було сплачено 530,169 тис. доларів США, з урахуванням податків.

Європейський макрорегіон — один з найрозвиненіших туристичних макрорегіонів світу. Так, щорічний звіт UNWTO показує, що на долю цього регіону приходить 51 % всіх туристів у світі та 41 % доходів від міжнародного туризму. В Європейському регіоні розташовані такі глобальні міста як Лондон та Париж.

Лондон — головний політичний, економічний та культурний центр Великої Британії. Економіка міста займає п'яту часту економіки країни. Лондон відноситься до глобальних міст вищого рангу та до провідних світових фінансових центрів світу завдяки відомій Лондонській фондовій біржі. За версією журналу Forbes, Лондон потрапив до дванадцяти найкрасивіших міст світу [16].

Лондон займає провідне місце в Європі за показником прибуттів міжнародних туристів, за ним розташовується Париж та Стамбул. У 2015 році мегаполіс відвідало 18,82 млн іноземних туристів, які витратили у Лондоні 20,2 млрд доларів США (табл. 2) [15].

Париж — столиця Франції. Адміністративний центр регіону Іль-де-Франс, є окремим департаментом Франції. Населення складає 2,4 млн осіб, а з урахуванням міської агломерації — 10 млн. Розташоване місто на півночі країни на берегах річки Сени. Адміністративно-територіально поділений на 20 муніципальних округів [12]. Париж — глобальне місто вищої категорії.

Місто приваблює багатьох відвідувачів з сусідніх країн Європи (Велика Британія, Італія), а також зі Сполучених Штатів та інших регіонів світу. Близько

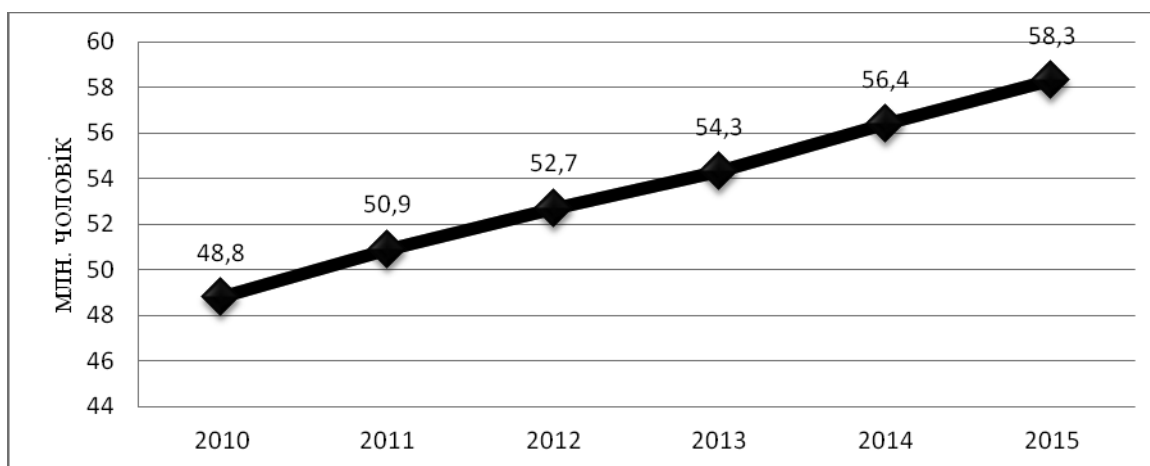

Рис. 1. Динаміка в'їзних туристичних потоків до Нью-Йорка (2010-2015 рр.)
Складено за матеріалами: [17]

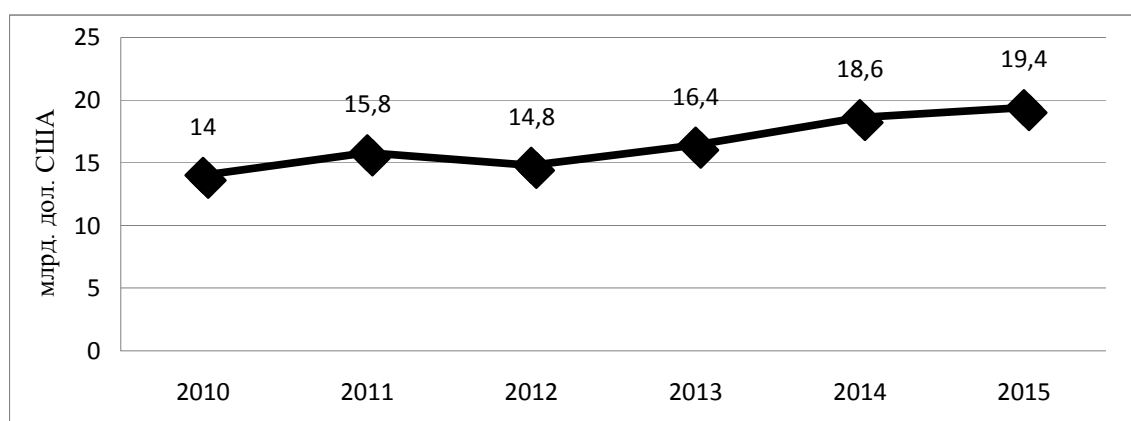

Рис. 2. Динаміка витрат іноземних туристів на території Нью-Йорка
Складено за матеріалами: [17]

Таблиця 2

Динаміка відвідування та витрати туристів у містах Європи

№	Місто	Країна	Міжнародні туристи (млн)					%D	Витрати туристів (млрд дол. США) 2015
			2012	2013	2014	2015			
11	Лондон	Англія	15,46	16,78	17,75	18,82	6,0 %	20,2	
22	Париж	Франція	14,29	15,52	15,56	16,06	3,2 %	16,6	
33	Стамбул	Туреччина	8,82	9,87	11,27	12,56	11,4 %	9,4	

Джерело: [12]

20 мільйонів туристів в цілому приїжджають в це місто щороку (рис. 3). Слід відмітити, що майже 50 % прибуваючих в Париж прибувають з діловими та бізнес цілями. Розвинута система підземної та наземної міської транспортної інфраструктури значно полегшує переміщення в міському просторі та сприяє підвищенню задоволеності гостей від перебування в місті.

Париж є місцем зосередження готелів, які містять більше 75000 номерів [10].

Відповідно до рейтингу МВФ Франція знаходиться на 10 місці серед 190 країн за показником внутрішнього валового продукту. Так, ВВП Франції у 2015 становив 2647 млрд доларів США. Частка Парижа у ВВП країни становить 31 %, валовий регіональний продукт (ВРП) столиці у 2015 році становив 820,57 млрд доларів США [12].

У 2015 році вклад туризму у ВВП Франції становив 89,2 млрд доларів США, а сама країна у 2015 році витратила на туристичні потреби 2,2 млрд дол. США

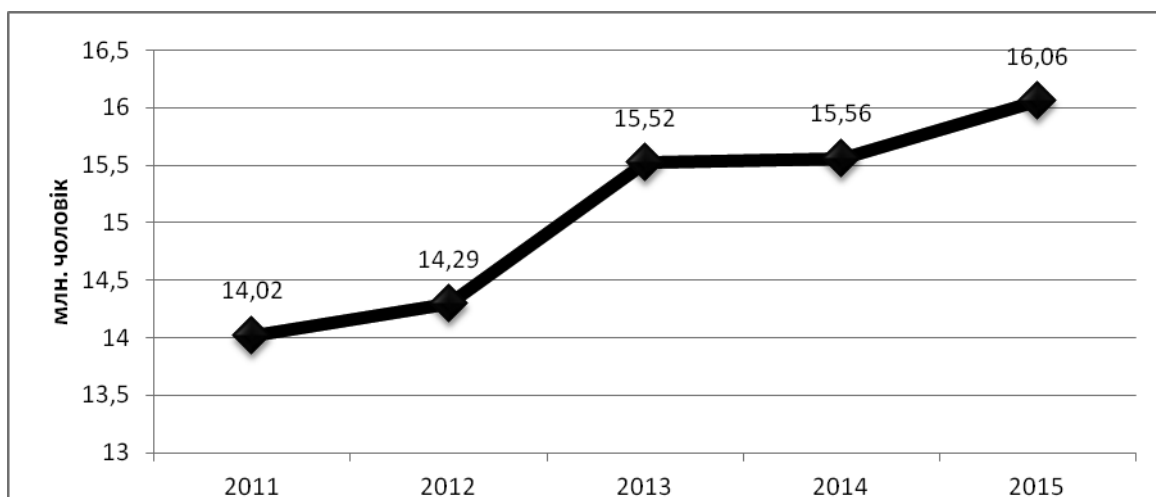

Рис. 3. Динаміка прибуттів іноземних туристів до Парижа
Складено автором за матеріалами: [15]

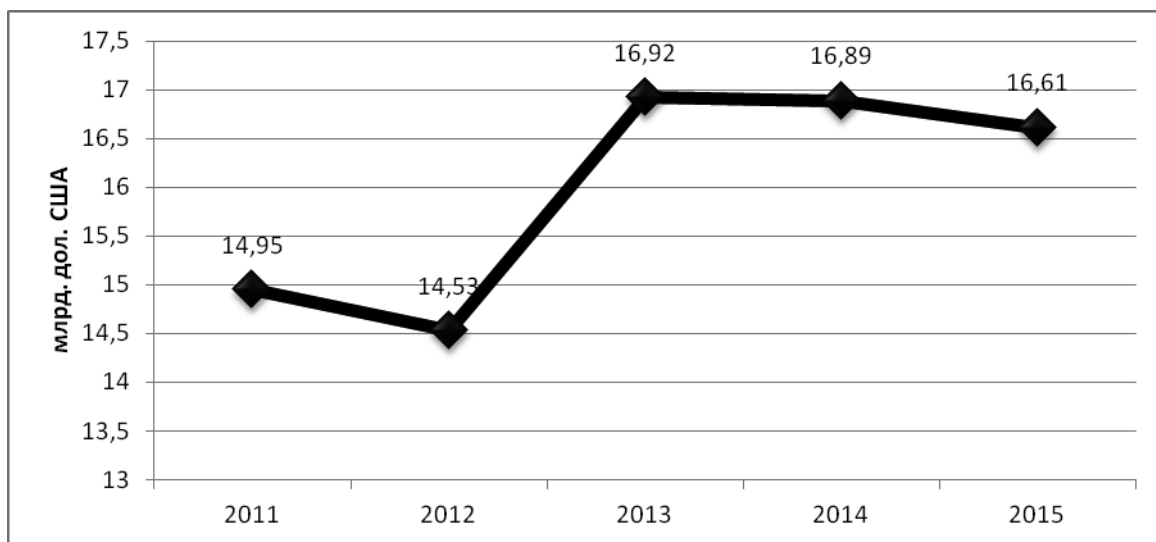

Рис. 4. Динаміка витрат іноземних туристів у Парижі [15]

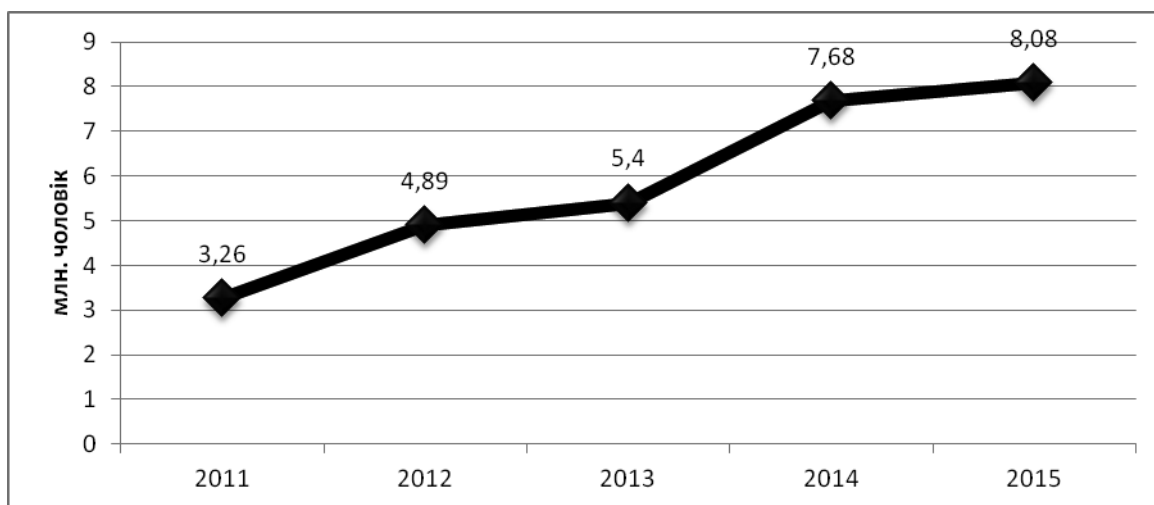

Рис. 5. Динаміка туристичних потоків іноземних туристів у Токіо
Складено за матеріалами: [13]

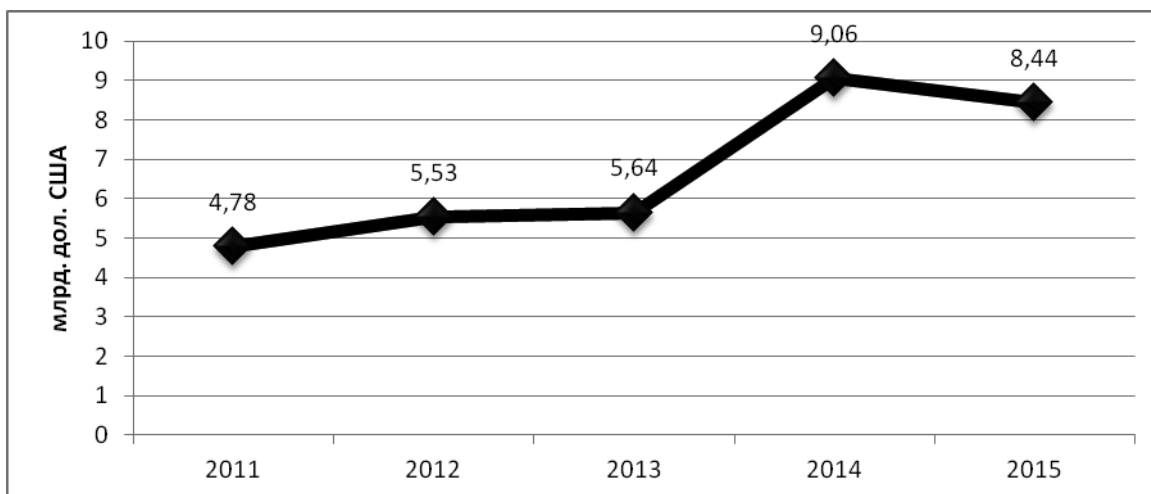

Рис. 6. Динаміка витрат іноземних туристів у Токіо
Складено за матеріалами: [15]

[15]. За даними ЮНВТО, у 2014 році доход Франції від іноземного туризму склав 55,402 млрд доларів США. У тому ж 2014 році Париж отримав прибуток у розмірі 16,89 млрд доларів США. Отже, у 2014 році мегаполіс приніс країні 30,4 % доходів від іноземних туристів. У 2015 р. доход від міжнародного туризму знизився до 45,9 млрд доларів США, що є наслідком загострення геополітичної обстановки, активізації конфліктів у деяких регіонах світу та зниження рівня безпеки в країні.

Для розвитку своєї столиці як глобального міста влада країни активно розвиває туризм, промисловість, заохочує бізнес-інвестиції. Позиціонуванням міста на туристичному ринку займається міський Офіс з туризму і конгресів (Office du Tourisme et des Congrès), який був створений у 1971 році як об'єднання у формі некомерційного партнерства понад 2200 суб'єктів турбізнесу міста. Офіс працює за трьома основними напрямками: 1) прийом та інформування відвідувачів; 2) просування Парижа як напрямки класичного та ділового туризму у Франції і за кордоном; 3) координації діяльності його членів і представлення спільних інтересів у державних та інших органах [9].

Азіатсько-Тихоокеанський регіон у 2014 році відвідало 263 мільйони туристів, що склало 23 % всіх прибуттів світу. Доходи регіону цього ж року склали 377 млрд дол. США, а це 30 % всіх надходжень від міжнародного туризму за 2014 рік [11]. У 2015 році загально регіональні показники зросли та склали 279 млн прибуттів та 418 млрд дол. США.

На території макрорегіону популярним є культурно-пізнавальний туризм та купально-пляжний. Менше популярні, але розвинуті тут також діловий туризм, пригодницький туризм, круїзи та паломництво.

В Азіатсько-Тихоокеанському макрорегіоні розташовується глобальне місто Токіо. Токіо — столиця Японії, в перекладі «східна столиця». Заснована в 1868 році на основі провінції Мусасі. Розташована в східній частині острова Хонсю, на узбережжі

Тихого океану. Адміністративно розділена на 23 райони [11].

Токіо є головним економічним центром Японії. ВВП Японії складає 4116,24 млрд доларів США, тоді як ВРП Токіо складає 153,28 млрд доларів США. Тобто ВРП столиці сягає 3,7 % від ВВП всієї країни [15].

У 2014 році, за даними щорічного звіту UNWTO, Японію відвідало рекордна кількість іноземних туристів — 13,4 млн чоловік. З яких 57,3 % туристів припало на Токіо — 7,68 млн туристів. У 2015 році також відзначався ріст туристичних потоків іноземних туристів у місті. Цей ріст склав 5,1 % і кількість туристів вже становила 8,08 млн чоловік (рис. 5), які витратили в столиці 8,4 мільярди доларів. У порівнянні з 2014 роком відбувся ріст іноземних туристів на 5,1 % [18]. Динаміка потоків іноземних туристів міста стабільна і має позитивний характер.

Витрати туристів у Токіо склали у 2014 році майже половину (48 %) доходу, який отримала країна від іноземних туристів, а саме 9,06 млрд доларів США. Щороку витрати туристів у Токіо росли, проте у 2015 році вони знизилися на 6,8 % і склали 8,44 мільярди доларів США (рис. 6) [15].

Зростання економічного ефекту від розвитку туризму стає стрімкішим, що пов'язано з ростом привабливості азіатських країн серед туристів, що відбувається внаслідок диверсифікації туристичної пропозиції та попиту, активної маркетингової політики місцевих органів, активізації розвитку окремих видів туризму тощо. Так, важливою подією, яка надасть Токіо можливість отримати більший ринковий сегмент на світовій туристичній арені, є Олімпійські ігри 2020.

Висновки. Постіндустріальні глобальні міста є природним наслідком розвитку людської цивілізації. Саме в них на сучасному етапі спостерігаються активні зміни, обумовлені соціокультурними, економічними та технічними перетвореннями. Окрім того, глобальні міста є орієнтирами як регіонального, так і загальносвітового розвитку.

Розвиток туризму є перспективним вектором політики розвитку глобальних міст, який поєднує в собі конкурентну пропозицію, здатну відповідати очікуванням та задовольняти потреби сучасних туристів, і позитивний внесок у розвиток міст й економічне благополуччя їх мешканців. Надходження капіталів до глобальних міст та покращення якості життя в таких містах робить їх тільки більш привабливими для туристів, що в свою чергу буде збільшувати

міжнародні потоки до світових міст. Окрім того, за рахунок збільшення долі туризму у структурі міської економіки глобальні міста збільшують свою міць, формуючи міцну сітку туристичних взаємозв'язків. Виступаючи значними генераторами та реципієнтами міжнародних туристичних потоків, глобальні міста виконують роль активаторів розвитку міжнародного ринку туристичних послуг та трансляторів глобалізаційних процесів у туристичну галузь.

Література:

1. Александрова А. Ю. География туризма / А. Ю. Александрова — М. : Альтерпрес, 2008. — 592 с.
2. Зайцева В. М. Міжнародний туризм та глобалізація в сучасному світі / В. М. Зайцева [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://web.znu.edu.ua/herald/issues/2012/FViS-2012-2/055-65.pdf>
3. Ішакова Е. І. Функції мегарегіонів та мегаміст у глобальній економічній системі / Е. І. Ішакова [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://cyberleninka.ru/article/n/funktsii-megaregionov-i-megagorodov-v-globalnoy-ekonomicheskoy-sisteme>
4. Особливості формування та реалізації туристичної політики держави : міжнародний, національний, регіональний досвід : монографія / кол. авт., за ред. А. Ю. Парфіненка. — Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. — 280 с.
5. Трубіна О. Місто і глобалізація / О. Трубіна [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://postnauka.ru/longreads/18312>
6. Туризм в системі пріоритетів регіонального розвитку : монографія / за ред. проф. В. В. Александрова. — Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2010. — 268 с.
7. Слука Н. А. Глобальне місто: теорія чи реальність / Н. А. Слука. — М. : Альтерпрес, 2007. — 243 с.
8. Слука Н. А. Еволюція концепції світових міст / Н. А. Слука // Региональные исследования. — 2005. — №3. — С. 25-37
9. Цалук Д. А. Маркетинговые программы и продвижение глобальных городов на международном туристическом рынке / Д. А. Цалук [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <http://freu-conference.engec.ru/upload/files/58-62.pdf>
10. Dr. Yuwa Hedrick-Wong, D. Choong Global Destination Cities Index - 2015. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://vk.com/doc9092795_437503659?hash=526429c54f10769321&dl=75d92a5bd8eb914add
11. Global Power City Index 2015 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.mori-m-foundation.or.jp/english/ius2/gpci2/>
12. International statistics [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.statista.com>
13. Sassen S. The Global City. New York-London-Tokyo / S. Sassen — 1991 — 480 с.
14. The A. T. Kearney Global Cities Index and Global Cities Outlook [Електронний ресурс] — Режим доступу : <https://www.atkearney.com/research-studies/global-cities-index/2015>
15. The Knight Frank Wealth Report 2016 — p. 26-33.
16. Tourism and Globalization [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.fm-kp.si/zalozba/ISBN/961-6573-03-9/peric.pdf>
17. The Official Website of the City of New York [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www1.nyc.gov>
18. UNWTO Tourism Highlights 2016 Edition [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284416899>